

SISÄISEN SEURANNAN OHJELMA – Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry (25.8.2023)

Sisäisen seurannan ohjelma

Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry (myöhemmin KMY) tekee toiminnan tarkastamiseksi sisäistä seurantaa.

Sisäinen seuranta kohdistuu alueelliseen PEFC-ryhmäsertifiointiin sitoutuneisiin metsätalouden toimijoihin, yrityksiin, yrittäjiin ja metsänomistajiin. Alueelliseen PEFC-ryhmäsertifiointiin sitoutuneet löytyvät KMY:n käytössä olevasta sertifiointirekisteristä. Liittymisasiakirjat löytyvät KMY:ltä tai KMY:n jäseniltä. Alueelliseen PEFC-ryhmäsertifiointiin kuuluvien kiinteistöjen tiedot löytyvät KMY:n Online-kyselysovelluksesta. PEFC-sertifiointiin sitoutuneiden yrittäjien tiedot löytyvät PEFC Suomen ylläpitämästä PEFC-yrittäjärekisteristä.

Sisäisen seurannan perusjoukon muodostavat:

- PEFC-sertifiointiin sitoutuneet yritykset ja yrittäjät
- KMY:lle suoraan ilmoittautuneet metsänomistajat
- Metsänhoitoyhdistykset ja niiden jäsenet
- KMY:n jäsenten alueelliseen PEFC-ryhmäsertifiointiin sitoutuneet asiakkaat

Sisäiseen seurantaan saadaan tietoja lisäksi Suomen metsäkeskuksen tekemästä luontolaadun arvioinnista, Luonnonvarakeskukselta, valtakunnan metsien inventoinnista (VMI), KEMERA-tarkastuksista sekä muista tarkastuksista. Sisäistä seurantaa varten KMY pyytää lausuntoja.

Sisäinen tiedonkeruu

Sisäinen tiedonkeruu on osa sisäisen seurannan ohjelmaa. KMY toteuttaa tiedonkeruun Webropol-kyselyllä. Sisäinen tiedonkeruu perustuu otantaan. Kysely toimitetaan PEFC-sertifioinnissa mukana oleville yrityksille, jotka löytyvät dokumentista ”Sisäiseen tiedonkeruuseen tietoja toimittavat tahot vuonna 20xx”.

Sisäiseen tiedonkeruuseen osallistuvat esimerkiksi:

- yritykset, jotka ovat ostaneet puuta tiedonkeruuta edeltävänä vuonna yli 20 000 m³
- metsänhoitoyhdistykset ja muut alueellista ryhmäsertifiointia tarjoavat metsäpalveluyritykset
- suoraan KMY:lle ilmoittautuneet, yli 1 000 ha sertifioitua metsää omistavat
- nuorisotyötä tekevät organisaatiot kuten 4H ja Maaseutuammattiin ry
- merkittävät, alueella puuta korjaavat alueyritykset (liikevaihto yli 750 000 €)
- Suomen metsäkeskus (lainvalvonta ja luontolaadun arviointi)

Sisäistä seurantaa tehdään niin kolmannen tahon toteuttamana kuin yritysten omavalvontana. Sisäisen seurannan tuloksista raportoidaan PEFC-ryhmäsertifiointialueittain. Tuloksista koostetaan alueittain yhteenvetoreportit.

Suomen metsäkeskus tekee tarkastuksia, joita hyödynnetään sisäisessä tiedonkeruussa. Näitä ovat muun muassa korjuujälkitarkastukset sekä luontolaadun arviointi.

Sisäisen auditoinnin ohjelma

Kestävän Metsätalouden Yhdistys ry (myöhemmin KMY) suorittaa toiminnan tarkastamiseksi ryhmän hallinnon sekä ryhmän osallistujat kattavan sisäisen auditoinnin.

Sisäinen auditointi kohdistuu alueelliseen PEFC-ryhmäsertifiointiin sitoutuneisiin metsätalouden toimijoihin, yrityksiin, yrittäjiin ja suurmetsänomistajiin. Lisäksi sisäisessä auditoinnissa tarkastetaan KMY:n oma toimintajärjestelmä.

Sisäisen auditoinnin perusjoukon muodostavat seuraavat alueelliseen ryhmäsertifiointiin sitoutuneet toimijat:

- Puuta ostavat yritykset
- Metsänhoitoyhdistykset
- Metsäpalveluyritykset
- Metsänhoitotöitä ja puunkorjuuta toteuttavat kone-, kuljetus- ja puunkorjuuyritykset sekä metsuriyritykset
- KMY:lle suoraan ilmoittautuneet metsänomistajat

Sisäisen auditoinnin perusjoukossa mukana olevat yllä luetellut tahot ovat sitoutuneet sertifiointiin suoraan KMY:n, Koneyrittäjät ry:n, sekä METO – Metsäalan yrittäjät ry:n kautta.

KMY laatii sisäisen auditointiohjelman vuosittain riskinarvioinnin perusteella. Ohjelma toteutetaan kahdessa osassa ja tuloksista laaditaan sisäisen auditoinnin raportti kullekin sertifiointialueelle. Yhteenvedot tuloksista esitetään KMY:n toimesta alueellisille toimikunnille. Tuloksia hyödynnetään aluetasolla viestinnässä ja toiminnan kehittämisessä.

Osa 1

Osassa 1 tarkastetaan KMY:n oma toimintajärjestelmä, sekä PEFC FI 1001 -standardin vaatimusten toteutuminen KMY:n toiminnassa. Lisäksi Osassa 1 tarkastetaan Osassa 2 sisäistä auditointia KMY:n valtuuttamina toteuttavat tahot.

Osassa 2 sisäistä auditointia toteuttavia tahoja tarkastetaan otantaan perustuen. Vähimmäisotos on neliöjuuri Osan 2 sisäisiä auditointeja suorittavien organisaatioiden lukumäärästä. Tarkastukset perustuvat haastatteluihin ja tarkastusmittauksiin maastossa.

Maastotarkastuksia toteuttavien tahojen tarkastuksien tavoitteena on arvioida työlajikohtaisen laadunseurantatiedon luotettavuutta ja alueellista vertailukelpoisuutta, sekä tulosten käsittelyä ja poikkeamiin reagointia laadunseurantaa toteuttavissa organisaatioissa. Metsätalouslyrittäjien (urakoijat) osalta tarkastuksissa arvioidaan kyselyvastauksia, poikkeamiin reagointia, sekä kyselyn toimivuutta ja soveltuvuutta sisäisen auditoinnin menetelmäksi.

Osa 2

Osassa 2 tarkastetaan PEFC FI 1002 -metsien hoidon ja käytön standardin olennaisten vaatimusten toteutuminen sertifiointiin sitoutuneissa yrityksissä ja organisaatioissa sekä niiden toteuttamisessa metsätalouden toimenpiteissä. Sisäinen auditointi toteutetaan otantaperusteisesti.

Sisäinen auditointi toteutetaan Osassa 2 työlajikohtaisina maastotarkastuksina. Maastotarkastusvelvoite on niillä sertifiointiin sitoutuneilla toimijoilla, jotka tarjoavat metsänhoito- ja hakkuupalveluita metsänomistajille. Maastotarkastuksia toteuttavat myös sellaiset suurmetsänomistajat, jotka vastaavat metsätalouden toimenpiteistä omissa metsissään. KMY pyytää työlajikohtaistaladunseurantatietoa toimijoilta vuosittaisen otannan mukaisesti.

Osan 2 sisäisten auditointien maastotarkastusten vähimmäisotos on neliöjuuri ryhmäsertifiointiin osallistuvien metsänomistajien määrästä kattaen sekä suoraan että epäsuorasti ilmoittautuneet metsänomistajat.

Osan 2 sisäiset auditoinnit kattavat vaatimustenmukaisuuden arvioinnin koskien niitä PEFC FI 1002 -standardin metsien hoidon ja käytön vaatimuksia, jotka ovat olennaisia sertifikaatin piirissä olevissa metsissä tehtyjä toimenpiteitä koskien.

KMY on määritellyt oleelliset vaatimukset kunkin metsätalouden työlajin osalta. Vaatimukset on listattu työlajikohtaisesti ja listaukset ovat saatavilla KMY:n verkkosivuilla osoitteessa Sertifiointiryhmän sisäinen auditointi - kestavametsa.fi. Sivustolle on myös koottu sisäistä auditointia tukevaa materiaalia, jota tarkastuksia tekevät tahot voivat hyödyntää.

Arvioinnin kohteena olevat työlajit ovat:

- Metsänuudistaminen
- Taimikonhoito
- Kasvatushakkuut + energiapuunkorjuu
- Uudistushakkuut + energiapuunkorjuu
- Kunnostusojitus
- Metsätiehankkeet

Metsänhoitotöitä ja puunkorjuuta tarjoavien kone-, kuljetus- ja puunkorjuuyritysten sekä metsuriyritysten (urakoijat) osalta tarkastukset toteutetaan Webropol-kyselyn avulla. Kysely kattaa oleelliset yrittäjyyttä ja työelämää koskevat PEFC-vaatimukset. KMY toteuttaa kyselyn yhdessä Koneyrittäjät ry:n kanssa.

Osan 2 sisäisissä tarkastuksissa havaitut puutteet käsitellään ensisijaisesti sisäisesti tarkastuksen toteuttavassa organisaatioissa. Toimijoilla on velvollisuus laatia havaittuihin puutteisiin korjaavat toimenpiteet, joilla pyritään ehkäisemään vastaavat poikkeamat tulevaisuudessa. KMY seuraa puutteisiin reagointia Osan 1 tarkastuksissa. Sisäisen auditoinnin tuloksista tiedotetaan alueellisia sertifiointitoimikuntia, jotka tarvittaessa laativat aluetta koskevia korjaavia toimenpiteitä

havaittuihin puutteisiin ja käsittelevät tapaukset, joissa sisäiseen seurantaan ei saada tarvittavia tietoja.

Sisäisen auditoinnin ohjelman hyväksyminen

KMY:n hallitus hyväksyy sisäisen auditoinnin ohjelman.

Lausuntopyynnöt

KMY pyytää lausuntoja tapauksista, joissa on rikottu PEFC-sertifioinnin vaatimuksia. Tapausten tulee kohdistua alueelliseen PEFC-ryhmäsertifiointiin sitoutuneisiin toimijoihin tai kiinteistöihin.

Lausuntoja pyydetään Museovirastolta, ELY-keskuksilta (elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus), työntekijäjärjestöiltä (METO, Puuliitto) ja Eviralta (elintarviketurvallisuusvirasto). Tietoja sisäisen tiedonkeruun tarpeisiin saadaan myös Lukelta (Luonnonvarakeskus) sekä Avilta (Aluehallintovirasto).

Korjaavat toimenpiteet

Sisäisen seurannan ohjelmaan kuuluu vaatimuksen mukaisuuden seuraaminen. Mikäli vaatimuksia ei noudateta, voi siitä seurata poikkeama, joka on joko luokkaa lievä tai vakava. Poikkeaman kirjaa ulkopuolinen arvioija.

Poikkeamia voi tulla muun muassa seuraavasti:

- sisäisestä tiedonkeruusta
- lausunnoista
- ulkoisesta arvioinnista sekä
- toimikunnan tai KMY:n tietoon saatetuista havainnoista.

Alueelliset metsäsertifiointitoimikunnat laativat korjaavien toimenpiteiden suunnitelmat poikkeamista ja poikkeavista havainnoista ja seuraavat niiden toteutumista.

Ehkäisevät toimenpiteet ja valitusten käsittely

Ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä laativat KMY ja alueelliset metsäsertifiointitoimikunnat. Jos toiminnassa havaitaan puutteita ennen tarkastuksia tai sisäisen seurannan tulosten katselmuksen jälkeen, niihin otetaan kantaa jo esiintymisvaiheessa. Ehkäisevinä toimenpiteinä laaditaan esimerkiksi suosituksia tai koulutus- ja toimenpidesuunnitelmia.

Ehkäiseviä ja korjaavia toimenpiteitä voivat käynnistää esimerkiksi sisäisessä tiedonkeruussa, toimijoiden omissa sisäisissä tarkastuksissa, sertifiointiin sitoutumattomien tahojen tarkastuksissa tai ulkoisessa auditoinnissa havaitut puutteet vaatimusten noudattamisessa.

Ehkäisevinä toimenpiteinä KMY tarjoaa yrittäjille tarkastuslistan, josta yrittäjät voivat tarkistaa oman toimintansa PEFC-vaatimustenmukaisuuden. Ehkäisevinä toimenpiteinä uutisoidaan uusista PEFC-vaatimuksista ja annetaan neuvontaa.

Valitusten käsittelyssä noudatetaan toimikunnan ohjesäännöissä ilmeneviä menettelytapoja.

Sisäisen seurannan ohjelman hyväksyminen

KMY:n hallitus hyväksyy sisäisen seurannan ohjelman.